

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad 1/2

Levende per post 1/4

DICERE VERUM QUID VETAT?

MORATUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

behalve 35 cents regel

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

BEMERKINGEN

BIJ HET BINDE DES JAARS.

Het jaar 1842 is ten einde gespoed, arm aan zaden voor de toekomst. Men heeft dit jaar niet gezaaid, wij zullen dus ook in het volgende jaar geene vruchten maaijen. (NOORD-BRABANDER; in het nummer van den 31 December 1842.)

Wij hebben de treurige voldoening, eene voorspelling bewaarheid te zien, welke wij bij het einde van het jaar 1842 met een pijnlijk gevoel van overtuiging uitteden. Dat jaar was voorbij, gespoed arm aan zaden voor de toekomst. Men had niet gezaaid; ja het dan ook niet natuurlijk, dat wij in het jaar 1843 geene vruchten gemaaid hebben? «Maar,» voegden wij er toen bij, zal men in het »jaar 1843 trachten te vergoeden, wat in »het afgelopen ontbroken heeft?» Helaas! wij kunnen thans die vraag beantwoorden, want ook 1843 is voorbijgesnel, en nu wij ons bij het eindpaal bevinden, is de sloot van onze herinneringen zoo bedroevend, als de toekomst donker is. Neen, men heeft dit jaar niet getracht te vergoeden, wat in vorige jaren ontbroken had. Neen, men heeft, gelijk vroeger, nu ook weer dit jaar, zich wanhopend vastgekneld aan oude denkbeelden, en bedriegelijke wegen. Neen, men is niet opgestaan, om een energiek, radikaal geneesmiddel op het lijdende vaderland toe te passen. Neen, men heeft gedaan, zoo als men gewoon was te doen, men heeft alles verwacht van den tijd, zonder dat men trachtte zich dien voor te bereiden. Men heeft dus eigenlijk niets gedaan. En geen wonder dan ook, dat wij, ten gevolge van een beraadslagend niets doen, bij het einde van dit jaar, terugdeinzen voor een te kort van verscheidene miljoenen, dat zich in het volgende jaar zal hernieuwen; eene begroting van 70 miljoenen, die niet gedekt is; en eene nieuwe, onzedelijke, ongelijk drukkende, onregtvaardige belasting van 35 miljoenen op de bezittingen, welke men weldra zal voordragen.

Maar, al is het jaar 1843 geëindigd, zonder dat er maatregelen genomen zijn, om het vaderland te redden uit dezelfde financiële en inwendig politieke verwickelingen, zoo is dit jaar niettemin rijk geweest aan ondervinding voor vorst en volk van Nederland.

Leten wij regtvaardig zijn Niet het ministerie draagt de voornamste schuld van den bedroevenden toestand, waarin het jaar 1843

ons verlaat. Dien ramp hebben wij vooral aan onze vertegenwoordiging te danken.

Het jaar opende zich onder een gunstig uitzicht. Het eind-traktaat met België werd gesloten; en zulks onder, voor ons financiële, voordeelige bedingen. Het kostte aan de regering veel moeite, om het der kamer welgevallig te doen zijn; maar het werd toch eindelijk aangenomen met eene aanzienlijke meerderheid.

Minder gunstig was eene andere voordragt van zuiver financiële aard, de uitbreiding van het regt van successie tot in de regie lijn. Het ontwerp viel. Wij namen er genoeg mede, omdat wij het voortdurend aanwenden van nieuwe belastingen bij nieuwe behoeften verderfelijk, en in den huidige toestand van Nederland, doodend achten. Maar dit was niet de hoofdoorzaak, waarom de kamer het met zulk eene verontwaardiging van zich afstiet, dat het in dezelfs geboorte, voor de openbare beraadslaging, gesmoord werd. De belasting drukte niet op den eenvoudigen burgerman; zij was alleen voor de rijken, voor de mannen van fortuin: en dit, wat eene reden van aanbeveling had moeten zijn, was juist de oorzaak der verwerping. Men leere hieruit den geest der partij kennen, welke in de kamer bovendrijft.

Er verscheen een ontwerp van regeling van 's rijks openbare schuld. De heer ROUSSSEN had daarin deze aangelegenheid in verband met eene conversie zoo beraamd, dat eene nieuwe belasting onnoodig zoude geweest zijn. Het werd verworpen in een oogenblik van wraak, omdat het eene vermindering van renten met zich voerde, terwijl men in dien wrevel vergat te bedenken, dat men, door die onverantwoordelijk onbedachte afstemming, kapitaal en renten in de waagschaal stelde. Niets mocht baten; men verkoos in plaats van vermindering der renten, eene verfoeijelijke belasting op de inkomsten. Zet bij dat denkbeeld het heil des volks voor?

De begroting voor 1844 en 1845 werd door velen behandeld als de converse-wet, kleingeestig, roekeloos. Een kaartenspel zou, met minder onbedachtzaamheid door onze Edel Mogenden, zijn behartigd, dan zij nu de hoogste aangelegenheid des lands behandelden. Het toeval bestemde over de uitgaven van miljoenen.

Eene kinderband is dra gevuld, dacht men, en daarom paalde men het volk, als of het

een kind ware, met den kreet van besuiniging, waarmede men het bestuur bedreigde. Dan men wilde geene merkbare vereenvoudiging hebben ingevoerd, daar, waar het der partij kon schaden. En die schier eenparige kreet vond dus geene toepassing, dan op die hoofdstukken der begroting, in welke voorzorgen moeten genomen worden tot behoud van de onafhankelijkheid des vaderlands en het bezit onzer koloniën. Marine en oorlog werden onvoorzigtig mishandeld en het vaderland prijs gegeven aan de eventuele verwickelingen der staatkunde van Europa.

En zoo dan zucht Nederland, met een gefnuikt leger en eene onbeduidende marine, ten gunste eener grootendeels nuttelooze administratie, en bovenmate hoog opgevoerden rentenlast, onder den druk van 70 miljoenen uitgaven, die de gewone al te hoog gestelde lasten niet kunnen bestrijden, terwijl de uitgemergelde natio bij de kwijning van alle takken van welvaart, met moeite een karig bestaan kan vinden.

En het is onder zulke omstandigheden, dat eene vertegenwoordiging des volks eene nieuwe, zware, onregmatige, zedeloze belasting heeft durven aanraden, vorderen, voorschrijven!.....

Het is eene goede les voor vorst en volk van Nederland!

Het ministerie had, wel is waar, meer goeden wil kunnen toonen, minder zwakheid aan den dag kunnen leggen. De regering heeft alle waardigheid verloren, met zich tot slavin te maken van de onbekoetheitsen der kamer. Maar wij moeten bekennen, dat het met eene niet onthindbare vertegenwoordiging moeilijk, misschien onmogelijk is, krachtbetoon in die mate aan te wenden, als tot redding des vaderlands noodig is, tenzij men een onmiddellijk beroep op het volk van Nederland uitvaardigt.

De ondervinding, dit jaar opgedaan, misschien vroeg of laat daartoe aanspoort. Het is daarom dat wij zelden, dat, onder dit opzigt, het jaar niet nutteloos zal wezen. Vorst en volk zijn voorgelicht over hunne belangen. En indien het waar is, dat de publieke opinie de koningin is der wet, dan wanhopen wij niet aan het behoud van Nederland; dan mogen wij ons nog, op den dag van heden, bij het einde van een onlukkig jaar, getroosten, dat eene dergelijke ondervinding ons den weg tot redding aangewezen.

NEDERLAND

Uithoofde der menigvuldige binnenlandsche berigten, vinden wij ons verplicht, het buitenlandsch nieuws in het kort zamen te trekken.

Tijdingen uit Indië mededeelen, dat Dost Mohammed te Caboul is vermoord geworden, op bevel van Khan van Bokhara, die den titel aanneemt van prins der geloovigen.

De berigten uit Griekenland zijn gunstig. Overal heerscht veel orde, de verkiezingen zijn met kalme geschied, en de nationale vergadering schijnt hare zending te begrijpen. Men merkt tot op dit oogenblik geen schijn van inwendige verdeeldheid. De koning is merklijk in populariteit gestegen. Ook de pers, die zich vroeger onstuimig uitliet, heeft thans een bedaardere stemming aangenomen.

Spanje heeft eenen gezant naar Rome gezonden, met bijzondere instructiën. Doch het ministerie is te zwak, om iets gewigtigs te kunnen uitvoeren.

De Cortes hebben na langdurige beraadslagingen met de groote meerderheid van 101 tegen 48 stemmen beslist, dat zij de koningin hun leedwezen zouden uitdrukken, over het geweld haar aangedaan. Dit heeft reeds werkelijk plaats gehad bij eene groote deputatie door den mond van den heer Martinez de la Roza.

Er is bevel gegeven om Olozaga te arresteeren. Deze is verdwenen. Naar men zegt, zou hij de wijk naar Portugal genomen hebben.

In Frankrijk heeft Z. M. II. woensdag de zitting van het wetgevend ligchaam geopend. De heer Dupin zal de kandidaat van het ministerie en der meerderheid zijn voor het presidentschap.

's BOSCH 28 December. Onderscheidene leden van het Gewestelijk en Stedelijk Bestuur, en vorders Burgerlijke en Militaire Autoriteiten zijn overcegekomen, dat men, te beginnen met den 1 Januarij aanstaande, geene kaartjes ter gelegenheid van het Nieuwjaar brengen of zenden zal. -- Naar men verneemt, hebben ook een aantal Particulieren afgesproken, om dit gebruik onderling af te schaffen.

-- De *Société de Médecine d'Anvers* heeft in hare vergadering van den 2 November jl. tot Corresponderend Lid benoemd den WelEdel Zeer Geleerden Heer H. P. van den Bergh Medicinne Doctor en Vroedmeester te Veghel.

-- Men schrijft ons uit Grave den 20 December. Dezen dag was hier een buitengewoon feest, namentlijk eene verjaring van zekeren Aard Arts, geboren te Haatert bij Nijmegen, den 20 December 1743; zijne gezondheid laat niets te wenschen over, hij is gedurende geheel zijn leven vrij van dokter en apotheker geweest en bezit nog alle verstandvermogens. Zijne woning was door de geburen van binnen en van buiten met groen en nationale vlaggen versierd. De grijsaard zat zeer opgeruimd in een' groen gemaakten armstoel, de regering, geestelijken, ja, een elk beijverde zich om den honderdjarigen te zien, en werden allen door hem met zichtbaar genoegen ontvangen.

-- Bij koninklijke besluiten van den 21 December 1843 zijn benoemd:

tot arrondissements-directeurs der indirecte belastingen:

te Breda P. L. A. Collard, benoemd arrondissements-directeur der indirecte belastingen te 's Hertogenbosch;

te 's Hertogenbosch J. S. Leurs, benoemd inspecteur der registratie in Limburg.

-- Bij Zijner Majesteits besluit van den 23 December jl. no. 58, zijn tot burgemeesters voor de na te melden gemeenten ten platten lande in de provincie Noord-Brabant ter vervulling van vacatures, welke door de gewone aftreding met den 2 Januarij 1844 zullen ontstaan, benoemd, als:

van Alem. Marem en Kessel C. Pompen, van Breda J. Arts; van Beugen en Hijkevoort J. van der Voordt; van Boekel B. van der Heijden; van Cuijk en St. Agatha A. van Loewen; van Doorn en Donsberg L. Kroonen; van Dieren, Hedon en Langel O. van Dijk; van Erp W. van den Berg; van Gassel W. Janssen; van Geffen W. van Erd;

van Haps H. Mooren; van Heesch J. van Berchem; van Herpen J. van Zuilen; van Hutseffingen Neerloon J. W. Kocken; van Linden T. van Houdt; van Lith L. Bokstart; van Lithoijen H. van Treffelen; van Maasheer en Oerle H. Janssen; van Megen, Haren en Becharen E. F. Sijgers; van Mill en St. Hubert W. Veerman; van Nuland F. A. J. A. M. van Hegers; van St. Oudenrode J. van Roij; van Oeffelt H. van de Voordt; van Oploo, St. Anthonis en Ledacker P. Arts; van Ravestein B. J. van Ermel; van Reek H. Hendriks; van Sanbeek C. van den Bosch; van Uden A. Boone; van Veghel J. van den Heuvel; van Velp K. Gevers; van Vierlingsbeek P. F. van den Bosch; van Wanrooij J. F. van den Heuvel; van Zeeland H. Gervers; van Andel C. van Andel; van Baardwijk H. Loeff; van Berlicum en Middelfode L. Godschalk; van Beoijen A. J. Dalleu; van Bokhoven A. van Eijck; van Bortel C. G. J. Achterbergh; van Dongen F. van Breugel; van Dronghelen G. A. V. G. A. Boll; van den Dungen G. Godschalk; van Drunen G. Vermeer; van Dussen, Munster en Mulkerk R. J. Staet; van Empel en Meerwijk J. M. Godschalk; van Engelen F. van Calker; van Esch L. J. Verheijen; van Giessen J. A. van Ouwerkerk; van Goirle W. van Gorp; van Haaren M. van den Oever; van Hedikhuizen H. C. de Jongh; van Heesbeen G. A. V. G. A. Roll; van Helvoirt jhr. mr. W. B. W. de Jonge van Zwijnsbergen; van Herpt en Bern H. C. de Jongh; van Liempde E. van de Sande; van Loon op Zand P. van den Hunnel, van Meeuwen G. A. P. A. van Bauren; van St. Michielsgestel J. R. van Griesven; van Nieuwkuik G. A. de Hoog; van Oisterwijk H. Vogels; van Oudheusden G. A. C. Klijn; van Rosmalen H. J. Siepkens; van Rijswijk J. H. van Ouwerkerk; van Schijndel W. P. Verhoeven; van Sprang H. Vergouwen; van Udenhout A. Robben; van Veen R. Ambrosius; van Vlijmen W. Mommersteeg; van Vrijhoeve Capelle J. Smits, van Waalwijk L. D. van Heijst; van Waspik M. de Jongh; van de Werken en Sleguwijk H. E. Verschoor; van Werkendam B. Verheij van den Boogaard; van Woudrichem H. van der Colff; van Aarle Rixtel H. T. Goossens; van Bakel en Milheze M. van der Poel; van Bergeijk T. Maas; van Best A. van der Velden; van Budel J. M. Goijarts; van Diessen A. J. Lombarts, van Dommelen S. de Vries; van Duizel en Steensel J. A. Panken; van Eersel P. J. Leijssens; van Geldrop F. Knaapen; van Geinert H. Rietman; van Heeze A. J. Deelen; van Helmond F. Timmermans; van Hoogemierde G. A. S. Verhagen; van Leende H. van Dijk; van Lierop A. Verhees; van Lieshout H. van den Heuvel; van Luiksgestel P. C. Rombouts; van Maarheze T. Cardinaal; van Mierlo J. T. Keunen; van Moergestel J. van de Wouw; van Oerle H. van Sanbeek; van Reusel S. Vosiers, van Riethoven H. Verhoeven; van Soerendonk G. A. L. van der Sande; van Someren H. Verhoysen; van Stiphout B. van Duinboven; van Stratum J. W. Spoor; van Strijp J. F. van Hulst; van Tongelre J. van Kemenade; van Valkenswaard F. Smulders; van Waalre S. de Vries; van Westerhoven J. Verhagen; van Zeelat A. J. de Wit; van Zeeghuchten F. Knaapen; van Alphen en Riel P. C. Hendriks; van Baarle-Nassau A. van Raal, van Chaam M. A. Bekkers; van Dinteloord en Prinsland J. Jiskoot; van Eiten en Leur H. Schrauwen; van Eijnaart en Heijningen A. Hoogewerf; van Gilze en Rijen A. Hoevenaar; van Ginneken en Baral R. Buijsen; van 's Gravemoer C. Loeff; van Halsteren H. Rubbens; van Heeven en St. Maartenspolder A. van Eckelen; van Hooge en Lage Zwaluwe H. Vogel; van Klundert D. Korteweg; van Made en Drimmelen J. C. van Campenhout; van Nieuw Vosmeer A. van Tryen; van Ossendrecht A. van Haren; van Oud- en Nieuw-Gastel P. F. Eeman; van den Oudenbosch H. P. van den Dries; van Princenhage mr. W. van Gils; van Putten E. Braeckmans; van Raamsdonk L. S. de Jongh van Son; van Rozendaal en Nispen mr. T. J. van Reijningen; van Rucphen en Sprundel N. de Weert; van Rijsbergen C. van den Eelen; van Standaarbuten J. van Steen; van

Steenbergen J. P. van Stapete; van Terheijden G. van Lommel; van Woensdrecht en Hoogerheijden B. Couwenbergh; van Wouw C. Daverveldt; van Zevenbergen J. Damer Cz.; van Zundert en Wierhout C. van Beekhoven.

-- In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag den 21 December, is ingefouwen een brief van G. van der Tuuk, te Haarlem, die verlangt in de Kamer toegelaten te worden, ten einde vroegere adressen, door hem ingediend, nader te ontwikkelen. -- Omtrent dien brief wordt overgegaan tot de orde van den dag.

De commissie tot de verzoekschriften brengt, bij monde van den heer de Jong, verslag uit op een adres van J. F. van der Heyden en W. Huysmans, notariissen te Eindhoven, die in bedenking geven, om doeltreffende maatregelen te nemen tegen het verleenen, zonder noodzakelijkheid, van dispensatiën, als verleend schijnt te zijn aan W. van den Briel, die thans is tot griffier bij het kantongeregte te Eindhoven, ofschoon hij is burgemeester van Woensel, en aldaar ook zijne woonplaats heeft.

De commissie stelt voor: 1. Het verslag ter neder te leggen; 2. Daarvan een afschrift te zenden aan H. E. de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie.

Z. Exc. de Minister van Justitie heeft het woord, ter bestrijding van voormeld adres.

De rapporteur, de heer de Jong, stelt voor, na de bekomens inlichtingen des Ministers, het adres alleen ter griffie neder te leggen.

Nu ontstaat er eene vrij langdurige discussie, waaraan onderscheidene leden, alsmede Z. Exc. de Minister, deel nemen. Sommigen willen, dat het adres, na de inlichtingen van den Minister, naar den Minister van Binnenlandsche Zaken zal worden verzonden. Anderen willen eerst in omvraag hebben gebracht, of het adres ter griffie zal worden nedergelegd; en daarna het renvooi beslissen hebben. Nog anderen willen het adres nogmaals aan de commissie verzenden, ten einde deze, na de bekomens inlichtingen, een nader oordeel zou kunnen doen.

Bij dat verschil van meening, is het oorspronkelijk voorstel der commissie in hoofdlijke omvraag gebracht, met dat gevolg, dat 25 stemmen zich voor, 25 tegen hetzelfde verklaarden, zodat de stemmen staakten, en er, ingevolge het reglement besloten werd, de zaak tot eene volgende zitting uit te stellen.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over het ontwerp van wet, houdende den derden titel van het tarief van justiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, van de advokaten.

Bij hoofdlijke omvraag, wordt het ontwerp aangenomen met eene meerderheid van 31 tegen 21 stemmen.

Vervolgens is beraadslaagd over den vierden titel, van de prokureurs.

Bij hoofdlijke omvraag is dit ontwerp aangenomen met 37 tegen 15 stemmen.

Eindelijk wordt, zonder dat daarover iemand het woord voert, met algemeene stemmen aangenomen het ontwerp, houdende de regeling van de invoering van bovengemelde titels.

Zitting van Vrijdag den 22 December.

Opening omstreeks ten half twaalf ure.

In dezelve is door de centrale afdeling verslag uitgebragt over het 9de hoofdstuk, litera B, der Staatsbegroting over de jaren 1844 en 1845. De beraadslagingen zullen plaats hebben op woensdag van die over het 8ste hoofdstuk, en anders op woensdag ochtend ten 12 ure.

De voorzitter zegt, dat volgens artikel 42 van het reglement van order, er eene nader stemming over het rapport der commissie van verzoekschriften moet plaats hebben. Hij stelt voor, die thans te doen geschieden. De rapporteur der commissie echter te kennen gevende, dat Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken verklaard heeft, tegenwoordig wenschende te zijn bij de beraadslagingen hieromtrent, zoo wordt de zaak tot nader uit te stellen.

De kommissie belast met het ontwerpen van een adres, in antwoord op de koninklijke boodschap, wegens het overlijden van Z. M. Willem Frederik graaf van Nassau, is daarmede in gereedheid. Dat ontwerp wordt dadelijk naar de afdeelingen tot onderzoek gezonden.

Eenigen tijd daarna wordt de zitting hervat. De voorzitter geeft alsnu kennis, dat de centrale afdeling gereed is, met het uitbrengen van het rapport, over het adres aan Z. M., betrekkelijk de mededeeling van het overlijden van Z. M. koning Willem Frederik graaf van Nassau.

Dit rapport zal worden gedrukt en rondgedoeld, terwijl de discussiën daaromtrent zijn bepaald op morgen, zaterdag ten elf ure.

Door den voorzitter wordt kennis gegeven van eene missive van Z. Exc. den minister van financiën *ad interim*, houdende eene wijziging in het 2de hoofdstuk van de begroting van uitgaven.

Vervolgens zijn de discussiën over dit tweede hoofdstuk: Hooge kollegiën, geopend.

Het ontwerp in omvraag gebragt zijnde, is hetzelfde met eene meerderheid van 48 tegen 6 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Schooneveld, Michiels van Verduynen, Anemaet, van Dam, Petit en van Rosenthal.

De beraadslagingen over het 8ste hoofdstuk, departement van marine, zullen heden avond ten half acht ure bij de kamer een aanvang nemen.

Zitting van Zaterdag den 23 December.

In deze zitting is onder meerdere andere verzoekschriften ingekomen, wederom een van den Heer van der Tuuk te Haarlem, houdende eenige financiële beschouwingen.

De Heer Bruce goeft in overweging hetzelfde niet naar de Kommissie tot de petitiën te verzenden, welk voorstel echter na eenige discussie door gemeld lid wordt ingetrokken.

Namens de Kommissie tot de petitiën zijn eenige rapporten uitgebragt, onder anderen op een verzoekschrift van den Heer Heyermans, secretaris der Israëlitische gemeente te Rotterdam, zich beklagende, dat de gelden ten behoeve van de Israëlitische Eredienst verstrekt, niet genoegzaam doelmatig worden aangewend. Hij verklaart zich tevens tegen de oprigting en het bestaan van het Israëlitische Seminarium te Amsterdam. Dit verzoekschrift zal ter griffie worden nedergelegd.

De voorzitter verklaart de discussiën geopend over het concept adres, in antwoord op de door Z. M. gedane mededeeling, betreffende het overlijden van Z. M. Koning Willem Frederik, Graaf van Nassau.

Geen der leden het woord vragende, gaat men dadelijk tot de stemming over.

Van de 49 tegenwoordig zijnde leden, verklaren zich 47 voor, en 2 stemmen tegen (de Heeren van Dam en Corver Hoofd) het adres.

— s' GRAVENHAGE, 23 December. In de avondzitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, is beraadslaagd over het 8ste hoofdstuk der Staats Begroting over 1844 en 1845, (Marine.) Het ontwerp is bestreden door de heeren Menso, van Goltstein en Bruce, en verdedigd door de heeren Euseché, den Tex, Verwey-Mejan, van Ryckevorsel, van Dam, Luzac, van Rosenthal, Tresling en Gevers.

Nadat Z. Exc. de Minister van Marine het ontwerp toegelicht had, is hetzelfde in hoofdlijke omvraag gebragt, en met eene meerderheid van 44 tegen 7 stemmen, aangenomen.

Daarna worden de beraadslagingen over het 9de hoofdstuk, Departement van Financiën, geopend.

De wet in omvraag gebragt zijnde is dezelve met eene meerderheid van 49 tegen 1 stem (die van den Heer van Dam) aangenomen.

Waarna de Vergadering is gescheiden en geadjournéerd, tot aanstaanden Donderdag ten 12 ure.

s' GRAVENHAGE, den 27 december. In het Pruisische regeringsblad, leest men onderdagteekening van den 25 december:

«Gisteren avond ten 7 ure geschiede de plegtige inzegening van de stoffelijke overblijfselen van wijlen Z. M. Koning Willem Frederik graaf van Nassau, in hoogstedeszelfs paleis, in tegenwoordigheid van HH. MM. den koning en de koningin, van HH. KK. HH. prins en prinses Frederik der Nederlanden en de prinses hoogsterzelve dochter, van het koninklijk gezin, en de verzamelde hofstaten en de voornaamste militaire en civiele autoriteiten. De godsdienstige plegtigheid werd verrigt door den opper-hofprediker dr. Ehrenberg, bijgestaan door de hof- en dom-geestelijken. Eerstgenovende sprak daarbij eene treffende rede uit.

Omstreeks 10 ure werd het lijk in stilte vervoerd, hebbende de koninklijke eerebewijzen, welke anders aan den hoogen rang van wijlen Zijne Majesteit toekwamen, overeenkomstig den wensch van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, geen plaats gehad.

Het militair geleide van den lijkoet werd aangevoerd door Z. K. H. den overste prins August van Württemberg. De trein werd geopend door eene afdeeling garde-dragonders, daarop volgde eene afdeeling garde-du corps, en daarna de officianten van wijlen Zijne Majesteit te voet, voor den lijkwagen, die door acht met zwart fluwelen kleeden omhangen paarden getrokken werd. Onmiddellijk achter deze volgde Z. M. de koning met HH. KK. HH. prins Frederik der Nederlanden, en prins Albert van Pruisen, en dan de verder aanwezige koninklijke prinsen, allen in derzelve koetsen. De trein werd besloten, door eene afdeeling garde-kurassiers en eene afdeeling garde-uhlanen. Toen de kist op den lijkwagen geplaatst werd, maakten alle troepen de militaire honneurs.

De trein begaf zich in de opgegeven orde tot aan de plaats, waar het koninklijk lijk ingescheept werd, om eerst naar Hamburg en van daar naar Nederland te worden vervoerd.

's GRAVENHAGE den 24 december.

Het programma voor de begrafenis van wijlen Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau, op den nader te bepalen dag, des morgens ten elf ure, luidt als volgt:

EERSTE AFDEELING.

Betreffende den vervoer van het Koninklijk Lijk van Rotterdam naar Delft.

a. Op den dag, bestemd voor de plegtige begrafenis te Delft, zal het Koninklijke Lijk, hetwelk te Rotterdam, in naam des Konings, ontvangen wordt door den schout bij nacht Rijk, als minister van marine en buitengewoon adjutant van Zijne Majesteit, en door den graaf van der Duyn, als groot-officier van het Huis des Konings en als gouverneur der provincie Zuid-Holland, des morgens ten half zeven ure uit de zaal van het gebouw van 's Rijks werf waarin het sedert deszelfs ont-scheeping is nedergezet, worden gesteld op den rouwwagen.

b. Deze wagen zal bespannen zijn met acht paarden, behangen met rouwkleeden, elk paard geleid wordende door een koetsier.

De koninklijke kroon, gehecht op een rood fluweelen kussen, benevens de ordesteekenen, zullen op het rouwkleed, dekkende de kist, geplaatst worden.

c. De lijkwagen, 's Rijks werf verlatende, zal worden voorafgegaan door eene eewacht te paard, uit ingezetenen van Rotterdam, die het verlangen hebben te kennen gegeven om tot geleide te dienen; door een escadron cavalerie, gecommandeerd door een hoofdofficier; door een hof-fourier en twee rijknechts te paard, dragende een zwart krip om den arm en zwarte handschoenen, en door eene rouwkoets, waarin gezeten zijn de minister van Marine en de graaf van der Duyn.

d. Twee rouwkoetsen volgen denselven, in de eene van welke gezeten zijn de dragers der slippen van het rouwkleed, zijnde de beide Adjutanten van wijlen Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau, benevens een Vlag-officier en een Generaal, beiden buitengewone Adjutanten van Z. M. den Koning; in de andere de Hofmaarschalk

en de Kamerheeren van wijlen Z. M. Koning Willem Frederik, graaf van Nassau.

e. Aan deze rouwkoetsen sluit zich aan een escadron cavalerie.

f. De trein zal, buiten de stad om, den meesten weg volgen, om op den straatweg naar Delft te komen.

g. Op den straatweg aan de grens der stad gekomen, zal de eewacht, zich ter zijde van den weg scharende, den trein voorbij laten trekken en het geleide staken.

TWEDE AFDEELING.

Van de plegtige begrafenis te Delft.

a. Het Koninklijke Lijk zal te Delft, buiten de Nieuwebrug, door Z. M. den Koning, de Koninklijke Prinsen, en allen die tot den plegtigen begrafenisstoet zullen behooren, worden ontvangen.

b. Tot dat einde zal men zich, des morgens ten half tien ure, verzamelen in de daartoe aan te wijzen gebouwen bij voorschreven brug.

c. Aldaar zullen de Grootofficieren en Officieren voorzien worden van de noodige mantels, lamfers en handschoenen, terwijl aan de pagies en aan de Officianten zal aangewezen worden, waar zij zich van het bovengenoemde kunnen voorzien.

d. Tegen het oogenblik, dat de rouwwagen nadert, zal de trein zich vormen in de hierna op te geven orde, en zich op die wijze in beweging stellen, dat de rouwwagen zoo min mogelijk behoeft opgehouden te worden.

e. De optocht zal dus zijn zamengesteld:

1.° Het escadron cavalerie, dat den rouwwagen uit Rotterdam heeft verzegeld.

2.° Twee compagnien schutterij, gecommandeerd door een hoofdofficier.

3.° De Hoffourier en twee rijknechts te paard.

4.° Twee Ordonnance-Officieren des Konings, fungerende als aide-ceremoniemeesters.

5.° De Kamerheer-Ceremoniemeester.

6.° De Officianten van de Huizen van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en van Hoogstedeszelfs Broeders.

7.° De Officianten van het Huis van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden.

8.° De Officianten van het huis van Zijne Majesteit.

9. De Officianten van het Huis van wijlen Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau.

Allen zonder degens, in diepen rouw, met lamfers aan de hoeden, gaande twee aan twee, de jongste in rang vooruit.

10.° Een Heraut van Wapenen.

11.° De koninklijke standaard, gedragen door een Generaal, buitengewoon Adjutant van Zijne Majesteit zijnde, gevolgd door twee Pagies.

12.° De staatsraad, werkzaam bij het kabinet van wijlen Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau.

13.° De Hofmaarschalk en de Kamerheeren van wijlen Hoogstedenzelfen, die de rouwkoets hebben verlaten.

14.° De rouwwagen, waarbij zich de Adjutanten, dragers der slippen, alsnu gevoegd hebben, en welke thans mede begeleid wordt door vier en twintig Kamerheeren, bestemd om het lijk te dragen, gaan aan beide zijden, en bijgestaan door een gelijk getal Onderofficieren, formerende deze laatste de binnenrij tusschen den rouwwagen en den Kamerheer.

Elk der paarden van den rouwwagen wordt geleid door een Pagie, bijgestaan door een koetsier.

15.° De Groot-Officieren van Z. M. den Koning.

16.° Z. M. de Koning, vergezeld van HH. KK. HH. de Prinsen.

De slepen der rouwmantels worden door Pagies gedragen.

17.° De buitengewone en gewone Adjutanten en Ordonnance-Officieren van Zijne Majesteit en de Prinsen.

18.° Vier Kamerheeren.

19.° De Hofmaarschalk en de dienstdoende Kamerheeren van HH. KK. HH. de Prinsen.

20.° Een bataillon grenadiers.

21.° Het escadron cavalerie, mede van Rotterdam gekomen, sluit den trein.

f. De trein zal den volgenden weg nemen: Van de Nieuwebrug langs de westzijde van het Oude Delft tot aan de Nieuwstraat, achter het Stadhuis langs de zuidzijde, voorbij de hoofdwaach naar de Nieuwekerk.

g. De Eredikanten der Hervormde gemeente van Delft, metzangers de hofkappellaan Dermout, bevinden zich in de kerk tot ontvangst van den lijkstoet.

h. De officianten zullen zich aldaar in twee rijen rangschikken, de jongste aan de kerkdeur en zoo wijders naar het koor toe; de Officieren en Groot-officieren vervolgen deze beide rijen tot aan het graf, makende dus twee rijen uit, tusschen welke het Lijk zal doorgaan.

i. De Generaal, dragende den koninklijken standaard, met de hem volgende Pagies achter zich, plaatst zich ter zijde van den ingang van het graf. De Heraut van Wapenen plaatst zich tegenover hem.

j. Het Lijk, door vier en twintig kamerheeren, bijgestaan door een gelijk getal Onderofficieren, naar den koninklijken grafkelder gedragen, zal aldaar, voor den ingang, op eene lijkbaar worden gesteld; de kroon en de ordesteekenen, op een wenk van den Kamerheer-Ceremoniemeester, van de kist afgenomen en ter bewaring overgegeven worden aan den Hofmaarschalk van wijlen Z. M. koning Willem Frederik graaf van Nassau.

k. Vervolgens wordt de lijkstaf van het rouwkleed ontdaan en in het graf geplaatst.

l. Zijne Majesteit met de prinsen zullen daarna de kerk verlaten, ten welken einde de voorhougatdezelven bestemde koetsen aan den ingang der kerk zullen gereed staan.

m. De kist zal vervolgens met het groot zegel van het rijk verzegeld worden, door den minister van justitie, die zich te dien einde vooraf naar de kerk zal begaven, om de lijkstaatsie aldaar af te wachten.

n. Na de verzegeling der kist zal de lijkbaar, met het rouwkleed daarover, boven den ingang van het graf gesteld worden, waarna de heraut met luider stemme al aankondigen, dat de plegtige ter aarde bestelling van het stoffelijk overblijfsel van Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau volbragt is.

BERDE AFDEELING.

Algemeene Verordeningen.

a. Alle de klokken zullen te Rotterdam luiden van des ochtends half zeven ure tot aan het oogenblik dat de lijkwagen, op den straatweg gekomen, den weg naar Delft vervolgt. — Te Delft en te Gravenhage zal geluid worden van des morgens half 10 ure tot dat het lijk in het graf geplaatst is, en zullen in de beide eerstgenoemde steden, gedurende de denzelfden tijd, elke minuut een kanonschot gelost worden. — Te Overschie zullen de klokken geluid worden gedurende de oogenblikken welke de trein besteedt om die gemeente door te trekken.

b. De schutterij van Delft en het garnizoen van Delft en Gravenhage zullen de straten, welke de optocht doortrekt, bezetten, met eene rij aan weerskanten; piketten cavalerie zullen in de steden langs den weg tot het bewaren der goede orde medewerken.

c. De Kommissaris van het koninklijk graf zal zorg dragen dat het geopend zij, en, nadat de begrafenis is geschied, wederom behoorlijk gesloten worde.

d. Militaire wachten zullen aan de kerkdeur en bij het graf geplaatst worden, van het oogenblik der opening tot na de sluiting van het graf.

e. De zorg, dat de kerk inwendig opgeruimd zij en dat daarin behoorlijke orde heersche, is aan het Stedelijk Bestuur van Delft opgedragen.

f. De besturen van Rotterdam, Delft en Overschie zullen de noodige maatregelen nemen, dat de straten en plaatsen, langs welke de trein passeren moet, metzangers de groote weg tusschen genoemde steden onbelemmerd blijven.

g. Burgemeester en Wethouders van Rotterdam zullen aan het einde van de Schiekade den uittogt van het lijk, en Burgemeester en Wethouders van Delft bij de Nieuwebrug de aankomst van hetzelfde bijwonen. — Burgemeester en Assessoren van Overschie zullen, op eene geschikte plaats binnen haren gemeente, bij den doortogt van den lijkstoet tegenwoordig zijn.

h. De Kamerheer Ceremoniemeester is belast met het toezigt over den goeden gang der plegtigheid, en zal ten dien einde worden bijgestaan door de Aide-Ceremoniemeesters.

ROTTERDAM, den 25 december. De inrigting der groote zaal in de woning van den heer directeur der marine, tot eene rouwzaal is nu sedert eer-

gisteren geheel voltooid. De daarin geplaatste lijk-troon is gedrapeerd met zwart fluweel, met witte voering en zilveren ornamenten. Achter tegen den opstand, waarop het verhemelte rust, bevindt zich het in goud en zilver gedrapeerd koninklijk wapen met zwart krip overtoegen. De vier trappen welke toegang geven tot de plaats waar de lijkstaf staan moet, zijn met zwart en zilver bedekt. Voor den troon rust, op een piedestal in zwart met zilverde koninklijke kroon, op een rood fluwelen kussen, met goud galon en afhangende kwasten.

Vier groote zilveren kandelabers, op de vier hoeken van den lijkstroon, van onderen met krip overtoegen; en met zilveren doodshoofden, en twee geheel met krip overtoegen grootere kandelabers, in de andere hoeken der zaal, dragen in alles twee en zeventig waskaarsen.

Daar de bouwde der zaal, eene der grootste in ons vaderland, ernstig en tevens sierlijk is, met eene kolonade en kroonlijst van de korintische bouwde, verder geheel en al wit, met eene booggewijze, met arabesken voorzien plafond, heeft zij thans een bijzonder indruk makend en eerbiedwekkend voorkomen.

In den omtrek van 's rijks werf zijn houden kasernen, tot ontvangst van ruim tweehonderd man cavalerie, die tot eskorte uit de residentie verwacht wordt opgeslagen. Het geschat op de werf zal door de machines bediend worden. Verder vermelden wij als gerucht, dat zoodra de stoomschepen, aan welke het overbrengen van het lijk en gevolg is toevertrouwd, alhier gearriveerd zijn, Z. M. en de prinsen, na daarvan te zijn verwittigd, zich incognito herwaarts zullen begeven, en kort daarop na Gravenhage terug keeren.

(Rotterdamsche Courant.)

Men berigt ons, dat er in de Stad en omstreken, langs de huizen, tegen spotprijzen, bijbels te koop worden aangeweten; welke van eene Jansenistische vertaling zijn, hozeer dezelve evenwel met een kerkelijke goedkeuring prijken, die voor Katholijken op deze uitgaaf niet toepasselijk is. De Katholijken worden derhalve tegen die bijbelverspreiding gewaarschuwd; en wij achten het niet overbodig hen te dater gelegenheid in het geheugen te brengen, dat de kerkelijke tucht van het heilig Concilie van Trente de eenvoudige geloovigen verbiedt, den bijbel, zonder verlof, in de (dikwerf vervalschte) moedertaal te lezen.

Advertentien.

* * * * * Mijne Echtgenoot **JOHANNA WILHELMINA VAN REKUM**, baviel heden, zeer voorspoedig, van eenen welgeschapen **ZOON** **J. P. B. VAN ROSSEN**.

Dordrecht, 16 December 1843.

Eenige Kenniageving.

* * * * * Heden overleed alhier vroegtijdig voorzien van de H. Sacramenten der Stervenden, mijn dierbare echtgenoot de WelEdele Heer **H. J. VAN GILS** Med. Doctor, in den ouderdom van bijna 54 Jaren,

St. Oedenrode den 27 December 1843.

H. VAN GILS,

Geb. VAN HOMBERGE.

OPENBARE VERKOOPING

van Huis en Landerijen.

PIETER DE JONG, Notaris te St. Oedenrode, Provincie Noord-Brabant, zal voor zijne Principalen op Dingsdag den 9 Januarij 1844, ten herberge de groote Beurs, gehucht Olland te St. Oedenrode, des namiddags ten 2 ure Provisioneel en 14 dagen daarna, op Dingsdag den 23 dier zelve maand, Finaal Verkoopen:

De **BOUWHOEVE**, van ouds genaamd de Slophoeve, onder de gemeente St. Oedenrode en Lierpolder, groot te zamen 14 Rooden en 44 Aeren 90 Ellen en groote **VOORBOUWING**, alles aan elkander gelegen in Sectie A van beide gemeenten, beplant met circa 1030 stuks welig vastende **EIKEN- en WILGGEN BOOMEN**, en 1 Rooder 2 Roeden 40 Ellen **BOOILAND**, onder Lierpolder Sectie A.

Nader bij Billetten omschreven en te bezorgen by **JAN WILLEM VAN DEN TILLAAR** Bouwman te Olland voornoemd.

Te Tilburg te Huur

eene groote Water- en Vorstvrije **Kelder**, met buiten ingang, op het beste der plaats. Mede uit de **HAND TE KOOP**, een zoo goed als nieuwe **Brouwketel**, groot circa 17 a 18 oude Tonnen, te bevragen bij **J. A. VAN SPAENDONCK**, Wijk Heuvel.

De Notarissen **VAN CRUIJPEN** en **VAN DE MORTEL**, residentende te Bozmeer, zullen ten verzoeken van Vrouwe **DE KESSCHIEPTE VAN HAYRE**, op Dingsdag den 16 Januarij 1844, te beginnen des morgens ten negen ure, publiek Veilen:

100 stuks buitengewoon lange en zware **EIKENBOOMEN**, geschikt tot Bergroeden, Molen-Timmer- en Kuiphout. Staande op de Niersche Hoven onder **Beers** nabij **Grave**, op een uur afstand van de rivier de **Maas** gelegen.

ZEGT HET VOORT.

Op Woensdag den 3 Januarij 1844, des morgens om 10 ure, zal de Notaris **VAN BEVERWIJK** ten herberge van **JOHANNES SCHELLEKENS**, in den Orden Nachtegaal te **St. Michiels-Gestel**, op Crediet Verkoopen:

100 stuks **EIKENBOOMEN**, geschikt voor Kuip- en Timmerhout, staande onder **Schijndel**, op het Oetelaar nabij den Ouden Olieuolen.

De Directie der **ALGEMEENE BRAND-WAARBORG-MAATSCHAPPIJ** te Rotterdam, heeft ten tijden van Correspondent van de Stad **Heusden** en omstreken aangesteld, den Heer **NICOLAAS VAN ES**, wonende te **Waalwijk**, en zulks in de plaats van den heer **J. A. GERLACH** Junior, Notaris te **Heusden**, wiens betrekking tot voorschreven Maatschappij heeft opgehouden.

Rotterdam 30 December 1843.

W. S. BURGER Junior.

Directeur.

Ten gevolge van bovenstaande bekendmaking, brengt den ondergeteekende ter kennis van het publiek, dat hij in voorschreven betrekking zal vaceren, des Zaturdags voormiddags van elke week, ten huize van **H. VERHOEVEN** te **Heusden**.

Waalwijk 30 December 1843.

N. VAN ES.

Correspondent.

TE HUUR

om dadelijk te aanvaarden.

Eene **HUIZINGE**, bestaande in drie Beelden en drie Boxen Kamers, Keuken en Pomp. Kelder en Druugzolder met een Tuin daar achter, zeer aangenaam in het Dorp **Hilvarenbeek** aan het Marktveld gelegen. Te bevragen bij **H. VOGELPOEL** te **Hilvarenbeek**.

* * * * * Allen welke iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den **BOEDEL** van den WelEerw. Heer Pastoor **J. VAN DER HEIJDEN**, overleden te **Drumel** den 16 October 18, gelieven daarvan betaling of aangifte te doen, voor of uiterlijk den 6 Januarij 1844, aan **A. VAN DER HEIJDEN** te **Mijmegen**, die met de Liquidatie dier nalatenschap belast is.

* * * * * Men vraagt een **PERSOON**, tusschen de 25 a 35 jaren oud, van de R. K. Godsdienst, welke de geschiktheid bezit, om in eene affaire van **VISCH, KAAS** en **BOTER** werkzaam te zijn, en het loopende **SCRIFWERK** waar te nemen, en tevens de **FRANSCHETAAL** magtig is, tegen genot van Kost, Inwoning en een matig Salaris; nits, van een brant en eerlijk gedrag zijnde, en daarvan de voldoenste bewijzen te kunnen overleggen; belanghebbenden vervoegen zich met vrachtvrije Brieven, onder A. Z. bij den Drukker dezes. **'s Bosch 28 December 1843.**

* * * * * In een **Cigaren-Fabriek**, (buiten Amsterdam) hetwelk een uitgebreid debiet heeft; vraagt men een **COMPAGNON** met f 4000 a 5000, om een vooruitzicht van verdere uitbreiding daardoor te bevorderen. Hierop reflecterenden gelieve zich met eigenhandig geschreven en gesanctioneerde brieven te adresseren, onder Letter **G. H.** bij den Drukker, dezer; geene brieven dan van **B. C.** zullen in aanmerking komen.

Ter drukkerij van **D. A. A. de ROOL**.